

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10SZa/8/2013
Identifikačné číslo spisu:	2013200283
Dátum vydania rozhodnutia:	13.08.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:2013200283.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD a z členov JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Petra Paludu v právnej veci navrhovateľa: Md. B. Q., narodeného XX. M. XXXX, štátneho príslušníka Bangladéšskej ľudovej republiky, toho času umiestneného v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov, Medveďov, proti odporcovi: Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Žilina, Kuzmányho 26, 012 23 Žilina, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu zo dňa 11. apríla 2013 č. PPZ-HCP-BB7-17-013/2013-AV o zaistení navrhovateľa, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 44Sp/21/2013-28 zo dňa 2. mája 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 44Sp/21/2013-28 zo dňa 2. mája 2013 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Konanie pred prvostupňovým správnym orgánom

Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Žilina, rozhodnutím č. PPZ-HCP-BB7-17-013/2013-AV zo dňa 11. apríla 2013 podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej iba OPC), zaistilo dňom 11. apríla 2013 o 16,30 hod. štátneho príslušníka Bangladéšskej ľudovej republiky menom Md. B. Q. narodeného XX. M. XXXX. Dĺžka doby zaistenia bola stanovená na dobu šiestich mesiacov a menovaný bol umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov v Medveďove. Z odôvodnenia rozhodnutia súd zistil, že navrhovateľ bol právoplatne odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava V., sp. zn. 2T/140/2011 zo dňa 26. septembra 2011 pre pokračujúci zločin prevádzachstva podľa § 355 ods. 2 písm. a) Trestného zákona formou spolupáchateľstva a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní troch rokov a zároveň mu bol uložený aj trest vyhostenia z územia Slovenskej republiky na dobu desiatich rokov.

Uznesením Okresného súdu v Martine č. 13Pp/29/2013 bol dňa 11.4.2013 navrhovateľ prepustený z

výkonu trestu odňatia slobody a následne bol kontrolovaný hliadkou Oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru Žilina, ktorí zistili, že nemá pri sebe žiadny doklad totožnosti a z tohto dôvodu bol predvedený na Oddelenie cudzineckej polície za účelom podania vysvetlenia. Počas výsluchu navrhovateľ uviedol, že na Slovensku nemá povolený žiadny pobyt, nie je ženatý a nemá deti, pričom na Slovensko sa dostal nelegálne. Následne bol umiestnený do Detského domova pre maloletých v Hornom Orechovom až do doby, kým nebol právoplatne odsúdený pre vyššie uvedený trestný čin. Z odôvodnenia rozhodnutia ďalej súd zistil, že navrhovateľ bol zaistený z dôvodu realizácie trestu vyhostenia a z dôvodu, aby bol neustále vo fyzickej dispozícii policajných orgánov pri zabezpečovaní výkonu trestu vyhostenia.

II.

Odvolanie - návrh na začatie konania

Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie - návrh - navrhovateľ, ktorý sa domáhal zrušenia rozhodnutia odporcu o zaistení a vrátenia vecí odporcovi na ďalšie konanie. Neuplatnil si právo na náhradu trov konania.

V opravnom prostriedku uviedol, že rozhodnutie je nesprávne a nezákonné, pretože odporca vo svojom rozhodnutí sa nezaoberal závažnou skutočnosťou akou je otázka jeho reálnej vyhostiteľnosti ako aj dôvodmi, ktoré navrhovateľ uviedol ako prekážku jeho vyhostenia do Bangladéša. Namietal, že napriek tomu, že je osobou bez štátnej príslušnosti, odporca sa touto skutočnosťou vo svojom rozhodnutí nezaoberal. Ako osoba bez štátnej príslušnosti nemôže byť vyhostený do Bangladéšskej ľudovej republiky, pretože nie je jej občanom a táto republika mu nevystaví ani náhradný cestovný doklad. Tak isto nemôže byť vyhostený do Bangladéša z dôvodu, že jeho otca a brata tam zavraždili a on sa s matkou ukrýval. Hoci mu bol uložený trest vyhostenia, ani v tomto trestnom rozkaze, ani v rozhodnutí o zaistení nie je uvedené do akej krajiny má byť vyhostený. Bez určenia konkrétnej krajiny nie je preto možné posúdiť jeho otázku vyhostiteľnosti a preto je aj samotné zaistenie nedôvodné.

Z vyjadrenia odporcu zo dňa 26. apríla 2013 vyplýva, že správny orgán zaistil navrhovateľa z dôvodu uvedeného v § 88 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z.z. pre účel výkonu trestu vyhostenia, ktorý bol uložený súdom v rámci trestného konania. Správny orgán sa zaoberal otázkou nevyhnutnosti zaistenia s poukazom na § 89 ods. 1 zák. č. 404/2011 Z.z., keďže navrhovateľ nepreukázal, že má finančné prostriedky na ubytovanie a zabezpečenie pobytu na území SR ako aj finančné prostriedky na zabezpečenie náhradných cestovných dokladov. Správny orgán v dostatočnej miere zisťoval prostredníctvom Veľvyslanectva Bangladéšskej republiky možnosti vystavenia náhradných cestovných dokladov a lehotu šesť mesiacov považuje za primeranú za účelom ich zabezpečenia. Pokiaľ navrhovateľ namieta skutočnosť, že keďže je bez štátnej príslušnosti, nebola zo strany odporcu riešená otázka reálnej vyhostiteľnosti, v tomto smere odporca uviedol, že navrhovateľ v priebehu trestného konania uvádzal, že je príslušníkom Bangladéšskej ľudovej republiky a že sa narodil v tejto republike, kde žil s matkou asi sedem rokov.

Odporca navrhol napadnuté rozhodnutie potvrdiť.

III.

Konanie pred krajským súdom

Krajský súd v Trnave rozhodnutie odporcu potvrdil.

V odôvodnení uviedol, že pri posudzovaní dôvodnosti námietok navrhovateľa súd dospel k záveru, že námietka týkajúca sa reálnej vyhostiteľnosti navrhovateľa je nedôvodná a to aj napriek tomu, že navrhovateľ tvrdí, že je bez štátnej príslušnosti, nakoľko zo spisového materiálu jasne vyplýva, že navrhovateľ v predchádzajúcom období uvádzal pred orgánmi činnými v trestnom konaní, že je príslušníkom Bangladéšskej ľudovej republiky. Počas výsluchu pred orgánmi cudzineckej polície uviedol, že matka mu povedala, že sa narodil v Bangladéši, kde potom žil asi sedem rokov, pokiaľ neodišiel do Pakistanu, resp. Indie. Z tohto tvrdenia navrhovateľa je preto jednoznačné, že je príslušníkom Bangladéšskej ľudovej republiky a správny orgán si otázku jeho štátnej príslušnosti vyhodnotil správne.

Pokiaľ ide o ďalší dôvod reálnej vyhostiteľnosti navrhovateľa, ktorým je skutočnosť, že navrhovateľ prehlásil, že do Bangladéšskej ľudovej republiky sa nemôže vrátiť z dôvodu, že mu hrozí mučenie, neľudské a ponižujúce zaobchádzanie, tak toto tvrdenie nebolo zo strany navrhovateľa predložené žiadnymi relevantnými dôkazmi. Navrhovateľ síce tvrdí, že v Bangladéšskej ľudovej republike, kde žil s otcom a bratom, boli títo zavraždení, avšak ako sám uvádza, bolo to v čase, keď bol ešte dieťa a túto informáciu má od svojej matky. Navyše toto tvrdenie nebolo taktiež preukázané.

Vyhostiteľnosť navrhovateľa bola zo strany správneho orgánu preskúmaná aj v súvislosti s jeho možnosťou vykonávať úkony na zabezpečenie jeho vyhostenia s ponechaním navrhovateľa na slobode, pričom bolo zistené, že navrhovateľ nedisponuje dostatočným finančnou sumou potrebnou na zabezpečenie svojich životných potrieb (uviedol, že má pri sebe 281 Eur). Tak isto na území Slovenska nemá žiadny pobyt, z ktorého by sa mohol hlásiť podľa potreby orgánom cudzineckej polície a rovnako nedisponuje žiadnymi dokladmi, ktoré by mu umožňovali pohybovať sa na území Slovenskej republiky. Hoci správny orgán vo svojom rozhodnutí jednoznačne tieto okolnosti nekonštatuje vo svojom odôvodnení, z konštatovania, ktoré sa nachádza v odôvodnení rozhodnutia, že za účelom zabezpečenia výkonu trestu vyhostenia je potrebné, aby správny orgán mal účastníka konania vo fyzickej dispozícii do doby realizácie trestu vyhostenia súd dospel k záveru, s ohľadom aj na ďalšie dôkazy nachádzajúce sa v spisovom materiáli, že navrhovateľ nemá na území Slovenska bydlisko a je dôvodná hrozba, že by pri zabezpečovaní náhradných cestovných dokladov nebol orgánom cudzineckej polície k dispozícii. Zo spisového materiálu vyplýva, že potom ako sa navrhovateľ neoprávnene dostal na územie Slovenskej republiky, bol tento umiestnený do Detského domova Horné Orechové, avšak vzhľadom na dosiahnutý vek je jeho ďalšie umiestnenie v tomto zariadení nemožné.

Dôležitou skutočnosťou pri vyhodnotení účelu a dôvodnosti zaistenia navrhovateľa je fakt, že navrhovateľovi bol uložený trest vyhostenia mimo rámec správneho konania. Právoplatný a vykonateľný trestný rozkaz vydaný v trestnom konaní je nespochybniteľným predpokladom na výkon trestu vyhostenia a jeho platnosť nemôže byť spochybňovaná žiadnymi orgánmi a to ani správnymi orgánmi, ktoré vykonateľnosť trestu vyhostenia zabezpečujú. Úlohou týchto správnych orgánov v danom smere je len povinnosť zabezpečiť realizáciu tohto trestu. Odporca sa s touto otázkou vysporiadal, keď zaistil navrhovateľa, pretože vyhodnotil, že jeho pobyt na slobode by nielenže ohrozoval verejný poriadok, ale znemožňoval by príslušným orgánom trest vyhostenia u navrhovateľa vykonať. Je zrejmé, že na vyhostenie cudzieho štátneho príslušníka je okrem právoplatného rozhodnutia potrebné, okrem iného, zabezpečiť zo strany orgánov štátu vykonávajúcich tento trest aj potrebné cestovné doklady cudzincovi, nevyhnutné na to, aby mohol vycestovať z územia Slovenskej republiky a mohol byť prijatý domovskou krajinou. Zabezpečovanie náhradných cestovných dokladov nie je možné vykonať bez spolupráce osoby - cudzinca, pre ktorého sa tieto doklady vybavujú. V danom prípade je hrozba, že navrhovateľ nebude orgánom cudzineckej polície k dispozícii vysoká, pretože je preukázateľné, že navrhovateľ nemá na území Slovenskej republiky identifikovateľný pobyt, teda miesto kde by sa pravidelne zdržiaval pre potreby cudzineckej polície.

Podľa názoru krajského súdu správny orgán dostatočne vyhodnotil všetky skutočnosti, ktoré boli podkladom pre vydanie rozhodnutia o zaistení, zaoberal sa aj otázkou nevyhnutnej doby potrebnej na zabezpečenie náhradných cestovných dokladov potrebných na vycestovanie navrhovateľa z územia Slovenskej republiky.

IV.

Odvolaie

Proti uvedenému rozsudku Krajského súdu v Trnave podal (po uplynutí zákonnej lehoty siedmich dní; odvolanie bolo podané na dvanásť deň po jeho doručení navrhovateľovi, avšak navrhovateľ sa pritom riadil nesprávnym právnym poučením krajského súdu, že odvolanie možno podať v lehote pätnásť dní od jeho doručenia - viď § 204 ods. 2 OSP), odvolanie navrhovateľ s odôvodnením, ktoré sa v podstate zhodovalo s dôvodmi uvedenými v návrhu - opravnom prostriedku proti napadnutému rozhodnutiu o zaistení.

Uviedol, že rozhodnutie odporcu je nezákonné pre nesprávne skutkové zistenia podľa § 205 ods. 2 písm.

d) OSP a pre nesprávne právne posúdenie veci podľa § 205 ods. 2 písm. f) OSP a sústavne akcentoval, že je bez štátnej príslušnosti, čím nie sú splnené podmienky pre jeho reálnu vyhostiteľnosť do

Bangladéšskej ľudovej republiky a keďže sa touto otázkou ani správny orgán ani súd riadne nevysporiadali, je napadnutý rozsudok navyše nepreskúmateľný.

Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zmenil rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 44Sp/21/2013-28 zo dňa 2. mája 2013 vo veci preskúmania zákonnosti rozhodnutia Oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru Žilina, Kuzmányho 26, 012 23 Žilina, č. p. PPZ-HCP-BB7-17-013/2013-AV zo dňa 11. apríla 2013 o zaistení tak, že zruší rozhodnutie Oddelenia cudzineckej polície PZ Žilina o zaistení v celom rozsahu a vec vráti odporcovi na ďalšie konanie.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa písomne vyjadril tak, že konštatoval splnenie všetkých podmienok pre zaistenie navrhovateľa citujúc konkrétne právne kroky a postupy vykonané pred vydaním rozhodnutia o zaistení a navrhol potvrdiť napadnutý rozsudok krajského súdu v Trnave.

Poukázal na výpoveď navrhovateľa v trestnom konaní, v ktorom opakoval svoju bangladéšsku štátnu príslušnosť, skúmanie možnosti jeho asistovaného dobrovoľného návratu, zisťovanie reálnych možností jeho návratu do Bangladéšskej ľudovej republiky a politické i spoločenské pomery v tomto štáte a ďalšie.

V.

Konanie na odvolacom súde

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z.) dospel jednomyseľne k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné potvrdiť ako vecne správny a zákonný. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 13. augusta 2013 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

Krajský súd v Trnave sa celkom odôvodnene priklonil k názoru, že napadnuté rozhodnutie je zákonné a ako také ho svojím rozsudkom potvrdil, dôvodiac tým, že boli splnené všetky zákonné podmienky pre zaistenie cudzinca na účely realizácie trestu vyhostenia uloženého súdom v trestnom konaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa však predtým, než skúmal zákonnosť napadnutého rozsudku, zaoberal procesnou otázkou včasnosti podania odvolania navrhovateľom.

K tomu je nevyhnutné dodať nasledujúce:

Podľa § 204 ods. 2 OSP odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané po uplynutí lehoty podľa odseku 1 <. preto, že sa odvolateľ spravoval nesprávnym poučením súdu o lehote na podanie odvolania. Ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o lehote na podanie odvolania alebo ak obsahuje nesprávne poučenie o tom, že odvolanie nie je prípustné, možno podať odvolanie do troch mesiacov od doručenia. Napriek tomu, že s účinnosťou od 1. mája 2013 OSP v ustanovení § 250sa ods. 4 určuje, že proti rozhodnutiu krajského súdu je prípustné odvolanie do siedmich dní odo dňa jeho doručenia, a odvolanie bolo navrhovateľom podané po uplynutí viac ako sedem dní od doručenia napadnutého rozsudku, so zreteľom na ustanovenie § 204 ods. 2 OSP považoval odvolací súd odvolanie podané navrhovateľom za odvolanie podané včas, pretože v poučení napadnutého rozsudku bolo uvedené, že proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia prostredníctvom tohto súdu na Najvyšší súd Slovenskej republiky.

K vecnej stránke posúdenia sporu je nevyhnutné odcitovať nasledujúce ustanovenia:

Podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z. z. OPC policajt je oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny na účel výkonu administratívneho vyhostenia alebo výkonu trestu vyhostenia.

Podľa § 88 ods. 4 zákona č. 404/2011 Z.z. štátny príslušník tretej krajiny môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac však na šesť mesiacov. Policajný útvar môže rozhodnúť o predĺžení lehoty zaistenia najviac o 12 mesiacov, ak možno predpokladať, že napriek vykonaným úkonom potrebným na výkon jeho administratívneho vyhostenia sa tento výkon predĺži z dôvodu, že štátny príslušník tretej krajiny dostatočne nespupracuje, alebo z dôvodu, že mu zastupiteľský úrad nevydal náhradný cestovný doklad v lehote podľa prvej vety; to neplatí, ak ide o žiadateľa o azyl, rodinu s deťmi alebo zraniteľnú osobu. Lehota zaistenia začína plynúť dňom vykonateľnosti rozhodnutia o zaistení štátneho príslušníka tretej krajiny.

Podľa čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak

stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom. Jedným z uvedených prípadov je aj zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

Z prerokúvanej veci bez ohľadu na štátnu príslušnosť navrhovateľa je zrejmé, že došlo k uloženiu trestu vyhostenia navrhovateľovi a jeho výkon sa v súčasnosti realizuje orgánmi polície. Tieto orgány sú oprávnené zvážiť, a v danom prípade i zvážili, či sú splnené podmienky na zaistenie takej osoby, u ktorej sa trest vyhostenia realizuje. U navrhovateľa práve vzhľadom na ním vznesené pochybnosti o štátnej príslušnosti a tiež z dôvodu, že nemá doklad totožnosti, prostriedky na ubytovanie stravu a ďalšie životné potreby, žiadne citové ani rodinné väzby v Slovenskej republike, policajné orgány oprávnené pristúpili k rozhodnutiu o zaistení jeho osoby počas výkonu trestu vyhostenia tak, aby si tým zabezpečili fyzickú prítomnosť navrhovateľa počas výkonu trestu vyhostenia. Rozhodnutie náležite odôvodnili a ani odvolací súd nemal námietky proti jeho správnosti a zákonnosti.

Pokiaľ navrhovateľ opakovane namietal, že ak nie je preukázané, že je štátnym príslušníkom určitého štátu neexistuje reálna vyhostiteľnosť jeho osoby do tohto štátu z dôvodov, ktorý uviedol, odvolací súd k tejto námietke uvádza, že realizácia trestu vyhostenia, ktorý bol uložený právoplatným rozhodnutím súdu v predpísanom konaní je samostatným procesom, ktorý je možné vykonať buď so zaistenou osobou, ktorej bol taký trest uložený alebo s osobou, ktorá zaistená nebude. Skutočnosť, že osoba, ktorá má byť na základe trestu vyhostenia premiestnená mimo územia Slovenskej republiky, nemá štátnu príslušnosť, resp. spochybňuje tú, ktorú v minulosti uvádzala ako pravú, sama osebe nemôže zakladať vylúčenie aplikácie inštitútu zaistenia v procese realizácie - výkonu trestu vyhostenia uloženého súdom v trestnom konaní, ak sú na také zaistenie inak splnené zákonné podmienky.

V prerokúvanej veci o splnení uvedených zákonných podmienok nebolo pochybností.

Z týchto dôvodov odvolací súd, potvrdil rozsudok krajského súdu ako vecne správny.

Podľa § 250sa ods. 6 OSP o odvolaní rozhodne odvolací súd bez pojednávania do siedmich pracovných dní. Rozhodnutie je právoplatné a vykonateľné dňom vyhlásenia.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 250k ods. 1 O. s. p. v spojení s ustanovením § 250l ods. 2 O. s. p.. Navrhovateľ, ktorý nemal v konaní úspech, si právo na náhradu trov konania ani neuplatnil a odporcovi právo na náhradu trov konania zo zákona nepatrí a preto súd náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.